

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2018. február 28.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – Üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszere az Európai Unióban – 2003/87/EK irányelv – Hatály – A 2. cikk (1) bekezdése – I. melléklet – A kereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó tevékenységek – Polimerek gyártása – Harmadik létesítmény által szolgáltatott hő felhasználása – A kibocsátási egységek ingyenes kiosztása iránti kérelem – A 2013–2020-as időszak”

A C-577/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2016. november 16-án érkezett, 2016. november 3-i határozatával terjesztett elő

a **Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH**

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev és E. Regan (előadó) bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. szeptember 21-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH képviseletében S. Altenschmidt és P.-A. Schütter Rechtsanwälte,
- a Bundesrepublik Deutschland képviseletében H. Barth és L. Langefeld, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a holland kormány képviselőjében M. K. Bulterman, M. A. M. de Ree és C. S. Schillemans, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A. C. Becker, C. Zadra és J.-F. Brakeland, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. december 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 140., 63. o.) módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87 irányelv (HL 2003. L 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.; a továbbiakban: 2003/87 irányelv) 1. cikkének és I. mellékletének, valamint a kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozatnak (HL 2011. L 130., 1. o.) az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH (a továbbiakban: Trinseo) és az Umweltbundesamt (szövetségi környezetvédelmi hivatal, Németország) által képviselt Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei (a továbbiakban: kibocsátási egységek) polikarbonát-előállító létesítmény számára történő ingyenes kiosztásának megtagadása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2003/87 irányelv

- 3 A 2003/87 irányelv „Tárgy” címet viselő 1. cikke kimondja:

„Ez az irányelv az üvegházhatású gázok kibocsátásának költséghatékony és gazdaságilag eredményes csökkentésének ösztönzése érdekében létrehozza a Közösségben az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei kereskedelmének rendszerét (a továbbiakban: közösségi rendszer).

[...]”

- 4 Ezen irányelv „Alkalmazási kör” címet viselő 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelvet az I. mellékletben felsorolt tevékenységekből származó kibocsátásokra és a II. mellékletben felsorolt üvegházhatású gázokra kell alkalmazni.”

- 5 Az említett irányelv „Fogalommeghatározás” címet viselő 3. cikke a következőket írja elő:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[...]

b) »kibocsátás«: üvegházhatású gázoknak valamely létesítményben található forrásokból a légkörbe történő kiengedése [...]

[...]”

- 6 Ugyanezen irányelv „A harmonizált ingyenes kiosztás közösségi szintű átmeneti szabályai” címet viselő 10a. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A Bizottság 2010. december 31-ig közösségi szintű, teljes mértékben harmonizált végrehajtási intézkedéseket fogad el a kibocsátási egységek [...] kiosztására vonatkozóan [...]”

- 7 A 2003/87 irányelv „Nemzeti végrehajtási intézkedések” címet viselő 11. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„2011. szeptember 30-ig minden tagállam közzéteszi és megküldi a Bizottságnak a területén lévő, ezen irányelv hatálya alá tartozó létesítmények listáját, valamint a 10a. cikk (1) bekezdésében és a 10c. cikkben előírt szabályokkal összhangban elvégzett számítás alapján a területén lévő létesítmények részére egyenként esetlegesen ingyenesen kiosztandó kibocsátási egység-mennyiséget.”

- 8 Ezen irányelvnek a „Tevékenységi kategóriák, amelyekre jelen irányelv vonatkozik” címet viselő I. melléklete a szén-dioxid-kibocsátások [CO₂-kibocsátások] tekintetében többek között a következő tevékenységeket említi:

„Tüzelőanyag-berendezések 20 MW-ot [megawatt] meghaladó teljes bemenő hőteljesítménnyel [...]

[...]

Ömlesztett szerves vegyszerek előállítása krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással, 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással.”

A 2011/278 határozat

- 9 A 2011/278 határozat (6) preambulumbekzdése értelmében:

„A referenciaértékeknek ki kell terjedniük valamennyi, termeléssel kapcsolatos közvetlen kibocsátásra, beleértve a termeléshez felhasznált mérhető hő termelésével kapcsolatos kibocsátást is, függetlenül attól, hogy a mérhető hőt a helyszínen vagy más létesítményben termelték-e. [...]”

- 10 E határozat (21) preambulumbekzdése kimondja:

„Amennyiben két vagy több létesítmény között mérhető hő van kereskedelmi forgalomban, a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásának az egyik létesítmény hőfogyasztásán kell alapulnia, és figyelembe kell vennie a CO₂-kibocsátás-áthelyezés kockázatát. Így annak biztosítása érdekében, hogy az ingyenesen kiosztandó kibocsátási egységek száma független legyen a hőellátási struktúrától, a kibocsátási egységeket a hőfogyasztó részére kell kiosztani.”

11 Az említett határozat 3. cikke a következőket írja elő:

„E határozat alkalmazásában:

[...]

c) »hő-referenciaérték szerinti létesítményrész« [helyesen: hő-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész]: a létesítményrész termék-referenciaértékével le nem írható olyan ráfordítás, teljesítmény és a megfelelő kibocsátás, amely:

- a létesítmény határain belül termékek előállítása vagy – a villamos energia előállítását kivéve – mechanikai energia termelése, hőtermelés vagy hűtési szolgáltatások céljából a létesítmény határain belül elfogyasztott, de nem villamosenergia-ellátási célú, mérhető hő termeléséhez, illetve az uniós rendszerben részt vevő másik létesítménytől vagy egyéb entitástól való behozatalához, illetve mindkettőhöz, vagy
- az uniós rendszerben nem szereplő létesítmény vagy egyéb entitás számára történő kivitelhez kapcsolódik, kivéve a villamos energia termelési célú kivitelét;

[...]”

A 2013/448/EU határozat

12 Az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek a 2003/87 irányelv 11. cikkének (3) bekezdésével összhangban történő átmeneti ingyenes kiosztását szolgáló nemzeti végrehajtási intézkedésekről szóló, 2013. szeptember 5-i 2013/448/EU bizottsági határozat (HL 2013. L 240., 27. o.) (16) és (17) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„(16) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy a német nemzeti végrehajtási intézkedésekben nem teljes a létesítmények listája, ez pedig ellentétes a 2003/87/EK irányelv 11. cikkének (1) bekezdésével. A lista nem tartalmazza a polimereket, különösen S-PVC-t [szuszpenziós polivinil-kloridot] és E-PVC-t [emulziós polivinil-kloridot], valamint vinilklorid monomert (VCM) előállító létesítményeket és azt, hogy mennyi kibocsátási egységet terveznek kiosztani az egyes ilyen, Németország területén elhelyezkedő létesítményeknek, amelyekre alkalmazandó az említett irányelv, és amelyeket megemlít a Bizottságnak a [2003/87] irányelv I. mellékletének értelmezésére vonatkozó, az Éghajlatváltozási Bizottság által 2010. március 18-án jóváhagyott útmutatójának 5.1. szakasza is. Ezzel kapcsolatban a Bizottság tudomással bír a Németország által előadott azon véleményről, hogy a polimerek, különösen az S-PVC és az E-PVC, valamint a VCM előállítása nem tartozik a [2003/87] irányelv I. mellékletének hatálya alá. A Bizottság úgy véli, hogy a polimerek, köztük az S-PVC és az E-PVC, valamint a VCM megfelelnek az adott tevékenységnek (ömlesztett szerves vegyszerek előállítása) a [2003/87] irányelv I. mellékletében szereplő meghatározásának. Ennek megfelelően a tagállamokkal és az érintett ipari ágazatokkal szoros együttműködésben megfelelő termék-referenciaértékek kerültek kidolgozásra az S-PVC-re, az E-PVC-re és a VCM-re vonatkozóan, ahogyan a [2011/278] határozat I. mellékletében látható.

(17) A Bizottság megállapítja, hogy az, hogy a létesítmények Németország által benyújtott listája nem teljes, nemkívánatos hatásokat gyakorol a hő-referenciaérték szerinti létesítményrész alapján történő kiosztásra az e határozat I. mellékletének E. pontjában felsorolt, ömlesztett szerves vegyszereket előállító létesítményekbe hő exportáló létesítmények esetében. Bár csak a [2003/87] irányelv hatálya alá nem tartozó létesítmény vagy más entitás számára történő hőexport alapot meg ingyenes kiosztást a hő-referenciaérték szerinti létesítményrész alapján, a német nemzeti végrehajtási intézkedésekben az e határozat I. mellékletének E. pontjában felsorolt

létesítményeknek kiosztott mennyiségek kapcsán figyelembe veszik a [2003/87] irányelv I. mellékletének hatálya alá tartozó tevékenységeket végző létesítmények számára exportált hőt is. Ebből következően az I. melléklet E. pontjában felsorolt létesítményekre vonatkozóan javasolt kiosztott mennyiségek nem felelnek meg a kiosztási szabályoknak. A Bizottság ezért ellenzi az e határozat I. mellékletének E. pontjában felsorolt létesítményeknek kiosztott mennyiségeket.”

13 A 2013/448 határozat 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Bizottság elutasítja az e határozat I. mellékletében felsorolt létesítményeknek a [2003/87] irányelv hatálya alá tartozó létesítmények – a Bizottság számára a [2003/87] irányelv 11. cikkének (1) bekezdése alapján megküldött – listáiba való felvételét, valamint az e létesítményeknek ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek megfelelő előzetes éves összmennyiségeit.

(2) [...]

A Bizottság nem emel kifogást, amennyiben egy tagállam módosítja a területén működő, az (1) bekezdésben említett listában szereplő, az e határozat I. mellékletének E. pontjában felsorolt létesítményeknek ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek előzetes éves összmennyiségét azt megelőzően, hogy a [2011/278 határozattal] összhangban meghatározná a 2013 és 2020 közötti egyes évekre vonatkozó végleges éves összmennyiséget, amennyiben a módosítás a polimereket – például S-PVC-t és E-PVC-t – vagy VCM-et gyártó létesítményekbe exportált hő kapcsán kiosztott mennyiség kizárását jelenti.

[...]”

14 E határozat I. mellékletének E. pontja a német nemzeti végrehajtási intézkedésekben szereplő öt, a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe tartozó létesítményt említ – köztük a Dow Deutschland Anlagengesellschaftot –, amelyek kizárólag polimerizációs létesítmények számára szolgáltatnak hőt.

A 601/2012/EU rendelet

15 Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a 2003/87 irányelvnek megfelelő nyomon követéséről és jelentéséről szóló, 2012. június 21-i 601/2012/EU bizottsági rendelet (HL 2012. L 181., 30. o.; helyesbítés: HL 2012. L 347., 43. o.) „Teljesség” címet viselő 5. cikke ekként rendelkezik:

„A nyomon követés és jelentés teljes és kiterjed a [2003/87] irányelv I. mellékletében felsorolt [...] tevékenységek összefüggésében meghatározott minden egyes üvegházhatást okozó gáznak a tevékenységekhez tartozó valamennyi kibocsátó forrásból és forrásanyagból származó, égetési és technológiai eredetű összes kibocsátására, elkerülve ugyanakkor a kétszeres beszámítást.

[...]”

- 16 E rendelet „Átadott CO₂” címet viselő 49. cikkének (1) bekezdése a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„Az üzemeltető a létesítmény kibocsátásából levon annyi, a [2003/87] irányelv I. mellékletének hatálya alá tartozó tevékenységek során használt fosszilis eredetű szénből származó CO₂-t, amelyet nem a létesítmény bocsátott ki, hanem az alábbiak bármelyikének átadtak:

- a) leválasztó létesítménynek elszállítás és a [szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2009. április 23-i] 2009/31/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv [HL 2009. L 140., 114. o.] szerint engedélyezett tárolóhelyen való geológiai tárolás céljából;
- b) szállítóhálózatnak a [2009/31] irányelv szerint engedélyezett tárolóhelyen történő hosszú távú geológiai tárolás céljából;
- c) a [2009/31] irányelv szerint engedélyezett tárolóhelynek hosszú távú geológiai tárolás céljából.

A CO₂ létesítményekből történő minden más átadása esetén nem megengedett a CO₂ levonása a létesítmény kibocsátásából.”

- 17 Az említett rendeletnek „A létesítményekhez kapcsolódó tevékenység-specifikus nyomkövetési módszerek (20. cikk (2) bekezdése)” címet viselő IV. melléklete többek között az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„1. Az égetési folyamatokból származó kibocsátás egyedi nyomkövetési szabályai

A. Hatókör

[...]

[...] Az üzemeltető a tüzelőanyagok létesítményben történő elégetéséből származó valamennyi kibocsátását a létesítményhez tartozónak tulajdonítja, függetlenül a hő- vagy villamos energia más létesítménynek történő átadásától. Az üzemeltető a más létesítménytől átvett hő- vagy villamos energia előállításából származó kibocsátást nem tekinti az átvevő létesítmény kibocsátása részének.

[...]”

A német jog

- 18 A 2011. július 21-i Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz (az üvegházhatású gázok kibocsátás-kereskedelméről szóló törvény; BGBl. I S. 1475. o.; a továbbiakban: TEHG) „Hatály” címet viselő 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a törvény az 1. melléklet 2. részében felsorolt üvegházhatású gázok ott felsorolt tevékenységek általi kibocsátására alkalmazandó. Az 1. melléklet 2. részében felsorolt létesítményekre ez a törvény akkor is alkalmazandó, ha azok az 1. melléklet 2. részében fel nem sorolt létesítmény részét vagy mellékberendezését képezik.

[...]”

- 19 A TEHG-nak „A kibocsátási egységek létesítményüzemeltetők részére történő ingyenes kiosztása” címet viselő 9. cikke a következőket írja elő:

„(1) A létesítményüzemeltetők ingyenes kibocsátási egység-kiosztásra jogosultak a [2003/87 irányelv] mindenkor hatályos változatának 10a. cikke [...], valamint a [...] [2011/278] határozatban szereplő elvek szerint.

[...]”

- 20 A TEHG 1. melléklete 2. részének 27. pontja említi az „[ö]mlesztett szerves vegyszereket (alkének és klórozott alkének; alkének; aromás vegyületek és alkilezett aromás vegyületek; fenolok, alkoholok; aldehidek, ketonok; karbonsavak, dikarbonsavak, karbonsavanhidridek és dimetil-tereftalát; epoxidok; vinil-acetát, akrilnitril; kaprolaktám és melamin) előállító létesítmények[et] 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 21 A Trinseo polikarbonát gyártására szolgáló létesítményt üzemeltet, amelynek engedélyezett gyártókapacitása meghaladja a napi 100 tonnát. Ez a létesítmény a gyártáshoz szükséges gőzt egy másik társaság, a Dow Deutschland Anlagengesellschaft által ugyanazon a telephelyen üzemeltetett, az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek a 2003/87 irányelvvel létrehozott kereskedelmi rendszerében való részvételi kötelezettség hatálya alá tartozó erőműtől szerzi be.
- 22 2012. január 23-án a Trinseo az említett létesítmény vonatkozásában kibocsátási egységek ingyenes kiosztását kérte a Deutsche Emissionshandelsstellétől (német kibocsátáskereskedelmi hatóság, a továbbiakban: DEHSt) a 2013–2020-as kereskedési időszakra.
- 23 A DEHSt 2014. február 17-i határozatában azon az alapon utasította el ezt a kérelmet, hogy a polikarbonát nem szerepel az anyagoknak és anyagcsoportoknak a TEHG 1. melléklete 2. részének 27. pontja szerinti felsorolásában, és hogy ennél fogva az említett létesítmény nem tartozik a TEHG hatálya alá.
- 24 A Trinseo által az e határozattal szemben benyújtott közigazgatási fellebbezést a DEHSt ugyanezen indok alapján elutasította.
- 25 2015. október 2-án a Trinseo az említett határozattal szemben keresetet indított a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság, Németország) előtt.
- 26 Keresetének alátámasztására a Trinseo azzal érvel, hogy a 2003/87 irányelv I. mellékletével összefüggésben értelmezett 2. cikke értelmében az ömlesztett szerves vegyszerek krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással történő előállítására irányuló minden tevékenység – meghatározott anyagokra vonatkozó megszorítás nélkül – ezen irányelv hatálya alá tartozik.
- 27 A Trinseo e tekintetben hangsúlyozza, hogy mind a „Guidance on Interpretation of Annex I of the [Directive 2003/87] (excl. aviation activities)” [„A [2003/87] irányelv I. mellékletének értelmezéséről (a repülési tevékenységek kivételével) szóló iránymutatás] címet viselő, 2010. március 18-i bizottsági dokumentumból, mind pedig a 2013/448 határozat (16) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a polimerek gyártása a 2003/87 irányelv hatálya alá tartozik. Márpedig a 2011/278 határozat értelmében amennyiben a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe tartozó valamely létesítmény az ugyanezen rendszerbe tartozó másik létesítménynek hőt szolgáltat, a kibocsátási egységeket ezen utóbbi javára kell ingyenesen kiosztani, tekintettel arra, hogy a 2013/448 határozat egyebekben tiltja e

kvóták előbbi számára történő kiosztását. Mivel a TEHG 1. melléklete 2. részének 27. pontja nem megfelelően ülteti át a 2003/87 irányelvet, a Trinseo hivatkozhat az ilyen kvóták ingyenes kiosztásához való, közvetlenül az irányelvre alapított jogra.

28 Ezzel szemben a DEHSt azt állítja, hogy a 2003/87 irányelv nem írja elő, hogy a polimerizációs létesítményeket kötelező felvenni a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe. Ezenkívül az irányelv közvetlen alkalmazhatósága ellen szól, hogy az alapvetően a létesítmények üzemeltetőire összességében megterhelően hat.

29 E körülmények között a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2003/87] irányelvnek az I. melléklettel összefüggésben értelmezett 1. cikkét, hogy az ott megnevezett, ömlesztett szerves vegyszerek krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással történő előállítására irányuló tevékenység körébe tartozik a polimerek és különösen a polikarbonát 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással rendelkező létesítményekben való előállítása?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: igényelheti-e az említett létesítmény üzemeltetője a 2003/87 irányelv és a [2011/278] határozat rendelkezéseinek közvetlen alkalmazásával, hogy részére ingyenesen kibocsátási egységeket osszanak ki, amennyiben a kibocsátási egységek nemzeti jog alapján történő ingyenes kiosztására pusztán azért nem kerülhet sor, mert az érintett tagállam a polimereket előállító létesítményeket nem vonta a [2003/87] irányelvet átültető nemzeti törvény hatálya alá, és a hivatkozott létesítmények pusztán ezért nem vesznek részt a kibocsátási egységek kereskedelmében?”

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelemről

30 A főtanácsnok indítványának ismertetését követően a Trinseo a Bíróság Hivatalához 2017. december 29-én benyújtott beadványában kérte, hogy a Bíróság rendelje el az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását. E kérelem alátámasztása céljából a Trinseo lényegében azzal érvel, hogy indítványában a főtanácsnok figyelmen kívül hagyta a nemzeti jognak a kibocsátási egységek CO₂-t kibocsátást nem termelő létesítmények számára történő ingyenes kiosztásával kapcsolatos bizonyos elemeit, amelyek érdemessé teszik kontradiktórius vita megszervezését.

31 Emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Bíróságának alapokmánya és eljárási szabályzata nem teszi lehetővé, hogy az érintett felek a főtanácsnoki indítványra válaszként észrevételeket tegyenek (2014. szeptember 4-i Vnuk ítélet, C-162/13, EU:C:2014:2146, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Az EUMSZ 252. cikk második bekezdése értelmében a főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő azokban az ügyekben, amelyek esetében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség. A Bíróságot nem köti sem a főtanácsnok indítványa, sem pedig az annak alapjául szolgáló indokolás (2015. szeptember 17-i Mory és társai kontra Bizottság ítélet, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 25. pont).

33 Következésképpen az, ha a fél nem ért egyet a főtanácsnok indítványával, bármilyen kérdéseket is vizsgáljon a főtanácsnok az indítványban, önmagában nem indokolhatja a szóbeli szakasz újbóli megnyitását (2015. szeptember 17-i Mory és társai kontra Bizottság ítélet, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 26. pont).

- 34 Mindemellett a Bíróság az eljárási szabályzata 83. cikkének megfelelően a főtanácsnok meghallgatását követően bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek vagy az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltek nem vitattak meg (2015. április 29-i Nordzucker ítélet, C-148/14, EU:C:2015:287, 24. pont).
- 35 A jelen ügyben nem ez a helyzet. A jelen ügyben részt vevő egyéb érintett felekhez hasonlóan ugyanis a Trinseo – az eljárásnak mind írásbeli, mind pedig szóbeli szakaszában – kifejtette az összes olyan ténybeli és jogi elemet, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolásához relevánsnak tekintett, különösen a 2003/87 irányelvnek az irányelv 2. cikkéből eredő alkalmazási körét, valamint a 2011/278 és a 2013/448 határozatban előírt, a kibocsátási egységek ingyenes kiosztására vonatkozó rendelkezések hatályát illetően. Ily módon a Bíróság – a főtanácsnok meghallgatását követően – úgy véli, hogy a határozathozatalhoz szükséges valamennyi információval rendelkezik, és hogy ezen információk a Bíróság előtt lefolytatott vita tárgyát képezték.
- 36 A fenti megfontolásokra tekintettel a Bíróság úgy véli, hogy nem kell elrendelni az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 37 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 2003/87 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a polimereket, nevezetesen polikarbonátot gyártó, az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló létesítmény, amely a gyártáshoz szükséges hőt harmadik létesítménytől szerzi be, az ezen irányelv I. melléklete értelmében vett, az „ömlesztett szerves vegyszerek krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással történő előállítására” irányuló tevékenység körébe tartozik, ily módon pedig, hogy a létesítmény a kibocsátási egységek ezen irányelvvel létrehozott kereskedelmi rendszerébe tartozónak minősül.
- 38 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy ez a kérdés a 2013–2020-as kereskedési időszakra egy ilyen létesítmény számára a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásának a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok általi megtagadását követő jogvita keretében merült fel.
- 39 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/87 irányelv célja a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerének létrehozása, amely arra irányul, hogy az üvegházhatású gázokat olyan szintre csökkentse a légkörben, amely megakadályozza az éghajlat veszélyes, emberi eredetű befolyásolását, és amelynek végső célja a környezet védelme (lásd többek között: 2017. március 8-i ArcelorMittal Rodange és Schifflange ítélet, C-321/15, EU:C:2017:179, 24. pont).
- 40 Ez a rendszer azon a gazdasági logikán alapul, amely a rendszer valamennyi résztvevőjét arra ösztönzi, hogy a számára eredetileg kiosztott kibocsátási egységeknél kisebb mennyiségben bocsásson ki üvegházhatású gázokat, hogy a fennmaradó részt átengedhesse egy másik, olyan résztvevőnek, akinek a kibocsátása meghaladta a számára kiosztott kibocsátási egységeket (lásd többek között: 2017. március 8-i ArcelorMittal Rodange és Schifflange ítélet, C-321/15, EU:C:2017:179, 22. pont).
- 41 A 2003/87 irányelv célja tehát, hogy az üvegházhatású gázok teljes uniós kibocsátását 2020-ra az 1990-es szinthez képest legalább 20%-kal csökkentse, gazdaságilag hatékony feltételek mellett (2016. szeptember 8-i E.ON Kraftwerke ítélet, C-461/15, EU:C:2016:648, 23. pont).

- 42 A 2003/87 irányelv alkalmazási körét meghatározó 2. cikkének (1) bekezdése értelmében az irányelvet „az I. mellékletben felsorolt tevékenységekből származó kibocsátásokra” kell alkalmazni, amely melléklet a CO₂-kibocsátás alatt többek között a következőt említi: „ömlesztett szerves vegyszerek előállítása krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással, 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással”.
- 43 A jelen ügyben nem vitatott, hogy – amint az az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szövegéből kitűnik – az alapeljárásban szóban forgó polimergyártó létesítmény meghaladja a gyártókapacitás e mellékletben előírt küszöbét.
- 44 Ezzel szemben, noha a Trinseo és a Bizottság azzal érvel, hogy a polimerek minősülhetnek az említett melléklet értelmében vett, a krakkoláshoz, reformáláshoz vagy oxidáláshoz „hasonló eljárással” előállított „ömlesztett szerves vegyszereknek”, a szövetségi környezetvédelmi hivatal, valamint a német és a holland kormány előadja, hogy az ilyen típusú létesítmény esetében nem teljesülnek ezek a feltételek, mivel egyrészt a polimerek késztermékek, nem pedig más vegyszerek előállításához használt köztes termékek, másrészt pedig a polimerizációs eljárás nem mutat a krakkoláshoz, reformáláshoz vagy oxidáláshoz hasonló tulajdonságokat.
- 45 Előjáróban ugyanakkor meg kell állapítani, hogy maga a 2003/87 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a szövege szerint az ezen irányelv I. mellékletében említett tevékenységek csak akkor tartoznak az irányelv alkalmazási körébe, ekként pedig a kibocsátási egységek említett irányelvvél létrehozott kereskedelmi rendszerébe, ha az említett irányelv II. mellékletében felsorolt üvegházhatású „gázkibocsátásokat” keletkeztetnek.
- 46 Ennélfogva annak meghatározásához, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló valamely polimergyártó létesítmény a 2003/87 irányelv hatálya alá tartozik-e, az irányelv 2. cikke (1) bekezdésének megfelelően mindenekelőtt azt kell vizsgálni, hogy ez a létesítmény folytat-e „kibocsátásokat” keletkeztető tevékenységeket.
- 47 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/87 irányelv 3. cikkének b) pontja szerint az irányelv alkalmazásában a „kibocsátás” üvegházhatású gázoknak valamely létesítményben található forrásokból a légkörbe történő kiengedése.
- 48 Ily módon e rendelkezésnek magából a szövegéből következik, hogy az ennek értelmében vett „kibocsátás” feltételezi valamely üvegházhatású gáznak a légkörbe történő kiengedését (2017. január 19-i Schaefer Kalk ítélet, C-460/15, EU:C:2017:29, 32. pont).
- 49 A jelen ügyben a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, a jelen eljárásban részt vevő érintett felek körében pedig nem vitatott, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló polimergyártó létesítmény, amely a polimerizációhoz szükséges hőt harmadik létesítménytől szerzi be, saját maga nem enged ki CO₂-t a légkörbe, csupán a hő ezen utóbbi létesítmény általi termelése eredményez ilyen kiengedést. A polimerizációs eljárás ugyanis nem szabadít fel CO₂-t, mivel a szén – amint azt a holland kormány kifejtette – éppen a polikarbonáthoz hasonló polimerek gyártásához szükséges.
- 50 Ebből következik, hogy a polimereknek az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló valamely olyan létesítmény általi gyártása, amely nem maga állítja elő integrált módon a polimerizációhoz szükséges hőt, nem keletkeztet közvetlen CO₂-kibocsátásokat.
- 51 Márpedig ilyen kibocsátások hiányában valamely tevékenység – még ha szerepel is a 2003/87 irányelv I. mellékletében – nem tartozhat ezen irányelv alkalmazási körébe, ekként pedig a kibocsátási egységek ezen irányelvvél létrehozott kereskedelmi rendszerébe.

- 52 Ezt a következtetést alátámasztja az ezen irányelvvel elérni kívánt és a jelen ítélet 39–41. pontjában felidézett célkitűzés, amely arra irányul, hogy a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe tartozó létesítményeket az üvegházhatású gázok csökkentésére ösztönözzék azzal a céllal, hogy a kibocsátási egység-többletet átadhassák az ebbe a rendszerbe tartozó valamely másik létesítménynek. Mivel ugyanis a polimergyártó létesítmények önmagukban semmiféle közvetlen CO₂-kibocsátást nem keletkeztetnek, e létesítmények üzemeltetőit nem lehet az üvegházhatású gázok kibocsátásának a kibocsátási egységek kiosztása révén történő csökkentésére ösztönözni.
- 53 A Trinseo és a Bizottság ugyanakkor azt állítja, hogy a polimerek gyártásából származó kibocsátásoknak magukban kell foglalniuk a polimerizáció céljából hőt szolgáltató harmadik létesítmény általi hőtermelésből származó „közvetett” kibocsátásokat. Ez a megközelítés megfelel a 2003/87 irányelvvel elérni kívánt célkitűzésnek, amennyiben lehetővé teszi az energiafogyasztás mérséklésére irányuló befektetések ösztönzését. Ezt a következtetést emellett ezen irányelv 10a. cikke, valamint a 2011/278 határozat 3. cikkének c) pontja és (6) és (21) preambulumbekzdése is alátámasztja, amelyek előírják, hogy a kibocsátási egységeket a hőt felhasználó, nem pedig a hőt termelő létesítménynek kell ingyenesen kiosztani. Ily módon a 2013/448 határozat 1. cikkének – az e határozat I. mellékletének E. pontjával összefüggésben és e határozat (16) és (17) preambulumbekzdése tükrében értelmezett – (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a polimerizációs létesítmények, nem pedig a hőszolgáltató számára kell ingyenesen kiosztani a kibocsátási egységeket. A 2011/278 határozat I. melléklete egyebekben rögzíti a kizárólag az ilyen típusú létesítményekben gyártott termékek referenciaértékeit.
- 54 Ezt az értelmezést azonban nem lehet elfogadni.
- 55 Amint az ugyanis a jelen ítélet 47. és 48. pontjából kitűnik, a 2003/87 irányelv 3. cikke b) pontjának szövege értelmében az ezen irányelv hatálya alá tartozó „kibocsátások” kizárólag azok, amelyek üvegházhatású gázoknak valamely létesítményben található forrásokból történő kiengedését eredményezik.
- 56 Márpedig a hőtermelésből eredő CO₂-kibocsátást illetően a 2003/87 irányelv I. melléklete szerint ezek a kibocsátások „a 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítménnyel” rendelkező tüzelőanyag-berendezések tevékenysége alatt szerepelnek.
- 57 Ebből a rendelkezésből tehát egyértelműen következik, hogy annak meghatározásához, hogy ez a tevékenység a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe tartozik-e, kizárólag a közvetlenül az azon létesítmény által folytatott tevékenységből származó kibocsátásokat lehet figyelembe venni, amely létesítmény maga termeli a hőt.
- 58 Következésképpen a hőtermelési tevékenységből eredő CO₂-kibocsátások csak azon létesítményeknek az e rendszerbe való felvételét igazolják, amelyek e kibocsátások forrását képezik, mint amilyen a jelen ügyben az alapeljárásban szóban forgó létesítmény számára hőt szolgáltató harmadik létesítmény.
- 59 Ezt az értelmezést alátámasztja a 601/2012 rendelet IV. melléklete, amelynek 1.A. pontjának második bekezdése kifejezetten előírja, hogy „[a]z üzemeltető a tüzelőanyagok létesítményben történő elégetéséből származó valamennyi kibocsátását a létesítményhez tartozónak tulajdonítja, függetlenül a hő- vagy villamos energia más létesítménynek történő átadásától. Az üzemeltető a más létesítménytől átvett hő- vagy villamos energia előállításából származó kibocsátást nem tekinti az átvevő létesítmény kibocsátása részének”.
- 60 Ennek szövegéből tehát egyértelműen következik, hogy a harmadik létesítményből származó hőt importáló üzemeltető nem hivatkozhat az előbbiekből kibocsátásaira.

- 61 Az ettől eltérő bármely más értelmezés – amint arra a főtanácsnok indítványának 50. és 51. pontjában rámutatott – elkerülhetetlenül a kibocsátások kétszeres beszámításának kockázatát eredményezné, mivel azokat közvetlen kibocsátásokként a hőtermelőnek, közvetett kibocsátásokként pedig e hő felhasználójának egyaránt be kellene jelentenie.
- 62 Márpedig ez a kétszeres beszámítás nemcsak, hogy a 601/2012 rendelet 5. cikkének első bekezdésével lenne ellentétes, hanem egyúttal a versenyfeltételeknek a – 2003/87 irányelvvel bevezetett rendszer egyik rész célját képező – megőrzését is sértené, mivel a saját hőjét integrált módon előállító létesítmény általi hőtermeléshez kapcsolódó kibocsátásokat mint olyanokat csak egyszer szabad bejelenteni (lásd többek között: 2016. június 22-i DK Recycling und Roheisen kontra Bizottság ítélet, C-540/14 P, EU:C:2016:469, 50. pont).
- 63 Ezen túlmenően meg kell állapítani – amint arra a főtanácsnok indítványának 52. és 53. pontjában rámutatott –, hogy jóllehet a 601/2012 rendelet 49. cikkének (1) bekezdése az e rendelkezésben felsorolt három esetre CO₂-átruházási mechanizmust hoz létre, a 2003/87 irányelvvel bevezetett rendszer nem ír elő olyan általános mechanizmust, amely lehetővé tenné egy hőtermelő számára, hogy a CO₂-kibocsátásokat átruházza a hő felhasználójára, mint ahogyan nem tartalmaz olyan rendelkezéseket sem, amelyek célja e kibocsátásoknak az – adott esetben – egymás utáni felhasználói közötti esetleges megosztásával kapcsolatos kérdés szabályozása.
- 64 Természetesen nem zárható ki – amint azzal a Trinseo és a Bizottság érvel –, hogy a kibocsátási egységeknek a polimerizációhoz szükséges hőt harmadik létesítménytől beszerző polimergyártó létesítmény üzemeltetője számára történő kiosztása hatékonyabb technikák alkalmazására ösztönözheti az üzemeltetőt azzal a céllal, hogy – többek között tüzelőanyag-igényének mérséklésével – javítsa energiahatékonyságát. Ezért írja elő a Bizottság a 2011/278 határozat (21) preambulumbekkezdésében, hogy az ingyenesen kiosztandó kibocsátási egységeket a hőfogyasztó részére kell kiosztani.
- 65 Mindazonáltal ez nem változtat azon, hogy – amint azt a holland kormány helytállóan hangsúlyozta – a hatékonyságban bekövetkező e javulás nem igazolhatja olyan tevékenységeknek a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe való felvételét, amelyek nem tartoznak a 2003/87 irányelvnek az irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott alkalmazási körébe.
- 66 Ezeket a megfontolásokat nem kérdőjelezhetik meg a kibocsátási egységek ingyenes kiosztása tekintetében az uniós jogalkotó által előírt szabályok.
- 67 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a kibocsátási egységek ingyenes kiosztása – a 2003/87 irányelv 10a. cikkének megfelelően – olyan átmeneti rendszerbe tartozik, amelyet kizárólag bizonyos tevékenységi ágazatokra kell alkalmazni, mivel e kibocsátási egységek kiosztott mennyisége a 2013–2020-as időszak során fokozatosan csökken, 2027-ben pedig teljesen megszűnik (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 8-i E.ON Kraftwerke ítélet, C-461/15, EU:C:2016:648, 24. pont; 2016. október 26-i Yara Suomi és társai ítélet, C-506/14, EU:C:2016:799, 46. pont).
- 68 Márpedig ilyen kibocsátási egységek kizárólag azon létesítmények számára oszthatók ki ingyenesen, amelyek tevékenységei a 2003/87 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének megfelelően a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe tartoznak. Ugyanis sem ezen irányelv 10a. cikke, sem a 2011/278 és a 2013/448 határozat nem módosíthatja az említett irányelv alkalmazási körét (lásd analógia útján: 2017. január 19-i Schaefer Kalk ítélet, C-460/15, EU:C:2017:29, 40–42. pont).
- 69 Ráadásul magából a 2011/278 határozat 3. cikke c) pontjának szövegéből kitűnik, hogy az olyan létesítmény számára, amely az általa termelt hőt exportálja, e hő után ingyenes kibocsátási egységeket kell kiosztani, ha azt „az uniós rendszerben nem szereplő létesítmény vagy egyéb entitás számára” exportálja (2016. szeptember 8-i Borealis és társai ítélet, C-180/15, EU:C:2016:647, 117. pont).

- 70 Pontosán ez a helyzet akkor, ha nem tartozik ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének hatálya alá a hőt felhasználó olyan tevékenységeket folytató létesítmény, amelyek önmagukban nem keletkeztenek a 2003/87 irányelv 3. cikkének b) pontja értelmében vett kibocsátásokat.
- 71 E tekintetben ehhez hozzá kell fűzni, hogy egyáltalán nem megkülönböztető jellegű az abból eredő eltérő bánásmód, hogy a polimerizációhoz szükséges hőt integrált módon termelő polimergyártó létesítmény – az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló, ezt a hőt harmadik létesítménytől beszerző létesítménytől eltérően – szerepel a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerében a 2003/87 irányelv I. melléklete értelmében vett „tüzelőanyag-berendezések” címén. A 2003/87 irányelvvel elérni kívánt, a jelen ítélet 39–41. pontjában felidézett célkitűzésre tekintettel ugyanis objektív különbség áll fenn azon létesítmény között, amelynek tevékenységei üvegházhatású gázokat bocsátanak ki a légkörbe, és azon létesítmény között, amelynek tevékenységei nem keletkeztenek ilyen kibocsátásokat (lásd ebben az értelemben többek között: 2017. január 19-i Schaefer Kalk ítélet, C-460/15, EU:C:2017:29, 47. pont).
- 72 A fentiekből következik, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló azon polimergyártó létesítmény, amely esetében nem vitatott, hogy közvetlen CO₂-kibocsátásokat nem keletkeztető tevékenységet folytat, nem tartozik a 2003/87 irányelvnek az ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott alkalmazási körébe.
- 73 Ennélfogva egy ilyen létesítmény nem tartozik a kibocsátási egységek ezen irányelvvel létrehozott kereskedelmi rendszerébe, és nem kell vizsgálni, hogy a 2003/87 irányelv I. mellékletének értelmében vett, az „ömlesztett szerves vegyszerek krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással történő előállításával” kapcsolatos tevékenységet folytat-e.
- 74 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/87 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a polimereket, nevezetesen polikarbonátot gyártó, az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan létesítmény, amely a gyártáshoz szükséges hőt harmadik létesítménytől szerzi be, nem tartozik a kibocsátási egységek ezen irányelvvel létrehozott kereskedelmi rendszerébe, amennyiben nem keletkeztet közvetlen CO₂-kibocsátásokat.
- 75 Erre a válaszra figyelemmel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre nem kell válaszolni.

Az ítélet időbeli hatályának korlátozásáról

- 76 A tárgyaláson a német kormány arra kérte a Bíróságot, hogy korlátozza a jelen ítélet időbeli hatályát, ha az első kérdésre igenlő, és akkor is, ha nemleges válasz ad.
- 77 Meg kell ugyanakkor állapítani, hogy a német kormány semmilyen konkrét bizonyítékot nem terjesztett elő e kérelem igazolására.
- 78 E körülmények között nem kell korlátozni a jelen ítélet időbeli hatályát.

A költségekről

- 79 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a polimereket, nevezetesen polikarbonátot gyártó, az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló létesítmény, amely a gyártáshoz szükséges hőt harmadik létesítménytől szerzi be, nem tartozik az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek ezen irányelvvel létrehozott kereskedelmi rendszerébe, amennyiben nem keletkeztet közvetlen CO₂-kibocsátásokat.

Aláírások